

آینه

قانون

یادداشت: «تابوی بازنگری قانون اساسی باید شکسته شود»؛ علی‌اکبر گرجی

اگر زمانی بنا شد در قانون اساسی بازنگری و تحولاتی صورت گیرد امیدوار تحولات با این شیوه‌های دموکراتیک انجام شود که بتواند مشروعیت نظام سیاسی و قانون اساسی را بالاتر ببرد. البته در نقد قانون اساسی باید گفت یکی از عمده‌ترین نقاط ضعف در این قانون سنگواری بیش از حد در عرصه بازنگری قانون اساسی است. هرچند در اصول گوناگون قانون اساسی چراغ‌های راهنما و تابانی در زمینه حق مردم نسبت به حاکمیت بر امور خویش پیش‌بینی کرده است، مثلاً در اصل ۵۴ قانون اساسی این حق حاکمیت مردم را در طول حاکمیت مطلق خانواده نسبت به جهان و انسان دانسته و برخلاف بسیاری از تفسیرهای متعصبانه حاکمیت مردم را در مقابل حاکمیت الهی قرار نداده است. در کنار نکات قوت قانون اساسی، نقاط ضعف قانون اساسی کم نیستند و تا زمانی که بازنگری تسهیل نشود و اراده سیاسی در این قفسه وجود نداشته باشد نمی‌توان به‌راحتی این نقاط ضعف را برطرف کرد.

اعتراض

گفت‌وگو / «عماد افروغ: منشور حقوق شهروندی فاقد جسارت است»

معتقدم مسوولان ذیل یک منشور کلی، وظایفی را بر عهده دارند که آن هم یک منشور کامل و تمام‌عیار از حقوق شهروندی است. در این منشور با حقوق شهروندی را فردی تعریف کرده و حقوق سیاسی فردی را دیده‌اند یا فقط حقوق اجتماعی اقتصادی را دیده‌اند این همان دعوی لیبرال‌ها و سوسیالیست‌ها در غرب بود که سال‌هاست برطرف شده. باید به تمامی این حقوق در کنار هم توجه شود، تنظیم قانون کافی و جامع در بحث حقوق شهروندی کاری بسیار دشوار است و زمان می‌برد. در این بحث باید به تفکیک وارد جزئیات حقوق اعم از فردی و گروهی شد و تهدیدها را در آن دید و پیش‌بینی کرد.

کیمان

«وقتی مسوولان دولتی تهیه‌کننده صداوسیما هم می‌شوند»

عزت‌الله ضرغامی با سه نفر از مجربانی که در مراسم گزارش صد روزه دولت حضور داشتند دیدار کرد. رییس رسانه ملی انتقادهای مطرح‌شده در فضای رسانه‌ها را به دلیل عدم اطلاع منتقدان از پشت صحنه برنامه گزارش صد روزه دانست و در عین حال به دلایلی که شاید قابل فهم باشد از این پشت صحنه رمزگشایی نکرد. اما مسائلهای خبری به نقل از سردبیر ماچهم مطلبی را نقل کردند که در آن آمده بود. «در مورد مصاحبه اخیر نمی‌توان از رویکرد مسوولان دفتر رییس جمهور و توقعات عجیب‌و‌غریب آنها چشم‌پوشی کرد. جالب است بدانید درباره حضور سه مجری در این مصاحبه بین نهاد و سازمان توافق شده بود. ساعت دو بعدازظهر از دفتر رییس جمهور به صداوسیما اعلام می‌کنند دو مجری کفایت می‌کند و آقای عابدینی نباید. شب که خبرنگاران و تصویربراران به دفتر روحانی می‌روند، متوجه می‌شوند دفتر ایشان خوششان رسا آقای احمدی افزادی که از مدیران فعلی دولت است را دعوت کرده‌اند. ضمناً به تیم سازمان می‌گویند ما خودمان تصویربردار هم آورده‌ایم و تصویر هم خودمان می‌گیریم» به مجریان هم می‌گویند قرار نیست مصاحبه و چالش و... باشد. دور همی است برای ارایه گزارش رییس جمهور... به‌مزتهر اینکه از روز قبل افراد داشتند بخش خبری ۲۱ پخش نشود یا سریع در چند دقیقه خلاصه بشود که مصاحبه زودتر شروع شده و به آخر شب نینفتد» ضرغامی در دیدار مجریان برنامه گزارش صد روزگی دولت به‌طور پرسسته گفته بود که به مسوولان ذی‌ربط دولت، درباره بکلفریموند برنامه مورد نظر توضیح داده است.

سراست

سرمقاله: «حقوق شهروندی»؛ محمدکاظم ابتکارلوی

آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی فرمودند: «جمله رای مردم، حق الناس است برخاسته از اجتهاد سیاسی مقام معظم رهبری است. این جمله باید تبدیل به فرهنگ سیاسی شود» این حرف هم حرف حقی است. منتها این حق فقط در انتخابات ۲۴ خرداد ۹۲ در رسمیت شناخته می‌شود یا رسوم خرداد ۴۴ و ۲۴ خرداد ۸۸ هم باید آن را به رسمیت شناخت؟... آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی احتمال بدهند در روز قیامت در محضر خداوند با حضور مقام‌عظم‌رهبری، شش فقیه شورای نگهبان، شش حقوقدان شورای نگهبان و بیش از ۶۰۰ هزار نفر از مجریان و ناظرین انتخابات، صندوق‌های انتخابات ریاست‌جمهوری خرداد ۸۸ بازگشایی و بازشماری شود و همان نتایج اعلام شود، لذا چه پاسخی به رای ضایع‌کردن حق الناس مردم خواهند داشت؟ باید پذیرفت عمل کروی و موسوسی که بر طبل فتنه کوبیدند و امنیت انقلاب و مردم را در مخاطره گرگ‌های جهان قرار دادند، فراتر از ضایع کردن حق الناس مردم، در انتخابات ۸۸ بود.

جمهوری اسلامی

سرمقاله: «این ظلم را بر طرف کنید»

اطلاعات مربوط به دریافتی‌های مدیران سازمان تامین اجتماعی به‌عنوان دستگاهی که کارگران را زیرپوشش دارد، قشر کارگر را نسبت به اجرای عدالت در جامعه ناامید می‌کند. این واقعیت را نمی‌توان انکار کرد- که وضعیت معیشتی کارگران نامطلوب است و سازمان تامین اجتماعی تاکنون نتوانسته حتی پوشش بیمه‌ای مطلوبی برای آنان داشته باشد- این بی‌عدالتی آشکار را مسوولان مربوطه اینگونه توجیه می‌کنند که ارقام زیادی که مدیران تامین اجتماعی و سایر دستگاهها دریافت می‌کنند، حقوق آنها نیست بلکه پاداش و سایر مزایاست و متأسفانه برای پاداش و مزایا، سقف مشخصی در قانون تعیین نشده است. چنین استدلالی را باید غیر بدتر از گناه دانست.

«احمدی‌نژاد، حسن روحانی را به مناظره دعوت کرد» این خبری بود که دیروز منتشر شد. درست چهارروز پس از آنکه بسیج دانشجویی پیشنهاد مشابهی را مطرح کرده بود. «محمد ودودحیدری»، رییس سازمان بسیج دانشجویی کشور، با اشاره به آمارهای آرایه‌شده توسط رییس‌جمهوری در «گزارش صدروزه» گفته بود: «تمام خدمات دو دولت نهم و دهم زیر سؤال رفت... هر دولتی نقاط ضعف‌وفوتنی دارد و نباید این نقاط ضعف باعث زیرسوال‌رفتن نقاط قوت شود... در همین‌جا اعلام آمادگی می‌کنیم که بستر حضور آقای روحانی را برای پرسش‌های دانشجویی فراهم کنیم و مناظره دولت قبل و دولت فعلی را در محیط‌های دانشگاه ایجاد کنیم» صبح هسشنبه هم محمود احمدی‌نژاد نامه‌ای سرگشاده به حسن روحانی نوشت. در بخشی از این نامه که در اختیار خبرگزاری‌ها قرار گرفت آمده: «به احترام تقاضاهای بی‌شمار گروه‌های مختلف مردم و از جمله صاحب‌نظران سیاسی و اقتصادی، لازم دیدم که از جنبه‌ای‌ای دعوت نمایم تا در فضایی کاملاً دوستانه و صمیمی، در مناظره‌ای صریح، اصولی و روشنگر در منظر افکار عمومی ابهامات را رفع و حقایق ناب را آشور که هسست مورد تصدیق و تأکید قرار دهیم تا از فرصت برداشتن گام‌های بلند و استوار در مسیر روبه‌جلوی کشور دریغ نشود» رییس دولت دهم دلیل تقاضای مناظره را گزارش صدروزه رییس‌جمهوری دانست و مدعی شد این

گزارش «بر پایه انتساب عناوین غیرمنصفانه و بی‌پایه به دولت‌های نهم و دهم شکل گرفته بود» در همین راستا روز گذشته مرکز آمار ایران اظهارات حسن روحانی در گزارش صد روزه را تأیید کرد.

در واکنش به «گزارش ۱۰۰ روزه» اعلام شد دعوت احمدی‌نژاد از روحانی برای مناظره

گزارش «بر پایه انتساب عناوین غیرمنصفانه و بی‌پایه به دولت‌های نهم و دهم شکل گرفته بود» در همین راستا روز گذشته مرکز آمار ایران اظهارات حسن روحانی در گزارش صد روزه را تأیید کرد.

متن کامل نامه احمدی‌نژاد خطاب به روحانی

تصدیق و تأکید قرار دهیم تا از فرصت برداشتن گام‌های بلند و استوار در مسیر روبه‌جلوی کشور دریغ نشود. اینجانب با تأکید مجدد بر لزوم تحکیم دوستی‌ها و حفظ وحدت و همدلی به‌ویژه در شرایط کنونی، این گزارش چند روز گذشته شما که بر «پایه»، «انتساب عناوین غیرمنصفانه و بی‌پایه، به دولت‌های نهم و دهم شکل گرفته بود» به‌اقتضای مصالح کشور، بنا بر سکوت داشته و دارم، لکن به‌احترام تقاضاهای بی‌شمار گروه‌های مختلف مردم و از جمله صاحب‌نظران سیاسی و اقتصادی، لازم دیدم که از جنبه‌ای‌ای دعوت نمایم تا در فضایی کاملاً دوستانه و صمیمی، در مناظره‌ای صریح، اصولی و روشنگر در منظر افکار عمومی، ابهامات و حقایق ناب را آشور که هست، مورد

ترکان مشاور روحانی در گفت‌وگو با «شرق»:

شرط برگزاری «مناظره» راستگویی احمدی‌نژاد است

احمدی‌نژاد بازنمایی کارنامه خود در آینه آمار را نقد غیرمنصفانه می‌داند

طاهره ریاحی

انتشار این آمار نداشته و با آمارسازی اراقمی را که خود می‌پسندیده، منتشر می‌کرده است.

✎ با این حساب چه دلیلی دارد که ایشان حالا پیگیر برگزاری «مناظره» شده‌اند؟ ایشان هشتسال در راس قدرت بوده و حالا که از مسوولیت دور شده، تصمیم دارد از طریق «مناظره» بار دیگر خود را مطرح کنند. اما اگر از عملکرد خود اطمینان و میل به شفاف‌سازی دارند، بهتر است به موازات پیگیری برگزاری «مناظره»، این شفاف‌سازی را در دستگاه قضایی هم داشته باشند. هر شهروندی که به دادگاه احضار می‌شود، موظف است در دادگاه و جلسه محاکمه حاضر شود. نباید این طور باشد که بالاترین مقام سابق اجرایی کشور با عدم حضور در دادگاه و بی‌اعتنایی به احضار به قانونی به دیگران درس قائل‌شکنی بدهد.

✎ به هر حال این دومین نامه‌ای است که از سوی دولت‌رمدان دولت پیشین به رییس‌جمهوری ارسال می‌شود.

بله. پس از قضایای برداشت غیرقانونی برای تأسیس «دانشگاه ایرانیان» در آخرین روزهای دولت قبلی، معاون آقای احمدی‌نژاد نامه‌ای برای دریافت کمک هزینه

اجرایی می‌شود، «بسیار عجیب» توصیف کرد. او دراین‌باره به «ایسنا» گفت: «متأسفانه حقیقت ناب، دشواری‌ها و شرایطی است که تاهنگام روی کارآمدن دولت تدبیر و امید مردم با آنها مواجه بودند و مدیریت اجرایی هشت‌سال گذشته چه در محکمه و چه در نزد افکار عمومی باید نسبت به آنها پاسخگو باشد. انتشار این نامه از طریق رسانه‌ها به‌جز زمینه‌سازی برای فاصله‌گرفتن از واقعیت‌ها معنی دیگری نمی‌تواند داشته باشد و نمی‌توان این شیوه را پاسخگویی محسوب کرد.» گفتنی است رییس‌جمهوری در گزارش صدروزه خود اشاره کرد که دولت نهم و دهم به‌واسطه درآمد ۶۰۰ میلیارددلاری از فروش نفت، پولدارترین دولت ایران است اما همین دولت رییس‌جمهوری از ایجاد شغل برای چینی‌ها در دولت نهم و دهم سخن گفت و از کاذب‌پاره خواندن تحریرها و در حالی‌که وابستگی به خراجی‌ها را بیشتر می‌کنند انتقاد کرد. گفتنی است رییس دولت دهم در حالی درخواست مناظره با رییس‌جمهوری را مطرح کرده است که او با پرونده‌های متعدد شکایت از سوی اشخاص حقیقی و حقوقی مواجه است که در شعبه ۷۶ دادگاه کیفری استان تهران در حال رسیدگی است. احمدی‌نژاد در جلسه نخست این دادگاه حاضر نشد. جلسه بعدی دادگاه احمدی‌نژاد ۱۶دی برگزار می‌شود.

آ مردم عمل کرد و با برگزاری انتخاباتی قانونی و سالم، ظرفیت بالای خود را به ظهور رساند. علاوه بر ضرورت حمایت و دفاع از تلاش‌های شبانه‌روزی نیروهای مخلص و سختکوش کشور در همه حوزه‌ها وقوه‌ها، چیزی که موجب مزید نگرائی شده این است که نادیده انگاشتن ظرفیت‌ها و توانمندی‌ها و داشتن برآوردهای ناصحیح و آمارهای نادرست از وضعیت کشور چه‌بسا به تصمیم‌سازی‌های ناصواب در عرصه سیاسی و اقتصادی داخلی و بین‌المللی و تضعیف امید و نشاط ملی بینجامد.

از این رو با تأکید مجدد بر این دعوت به‌عنوان قطره‌ای از اقیانوس ملت ایران، آمادگی دارم که همه توان و تجربه خود را برای تسهیل و پیشبرد امور در خدمت دولت قرار دهم. خادم ملت ایران محموداحمدی‌نژاد

در خصوص تأسیس این دانشگاه ارسال کرد. پرسش این است که اگر آقای احمدی‌نژاد تصمیم داشت دانشگاه تأسیس کند چرا مثل همه متقاضیان مسیر قانونی را طی نکرد؟ چطور می‌شود برای تأسیس یک دانشگاه خصوصی، دست در بیت‌المال کرد؟ هنوز اموال مناطق آزاد به صورت غیرقانونی در تصرف ایشان است...
✎ این شفاف‌سازی‌ها تا چه اندازه به بازپس‌گیری اموال دولتی که قبلا اعلام کرده‌بودید در دست ایشان است کمک خواهد کرد؟

در باره اموال دولت که در دست آقایان باقی مانده است ما به صورت قانونی عمل کرده‌ایم از این اموال فهرستی تهیه شده و شکایتی هم به دادگستری ارایه کرده‌ایم. قانون باید در این مورد تصمیم بگیرد. ساختمان مناطق آزاد هنوز در تصرف آقایان است و ماشین‌ها و اموال دیگری هم در اختیار آنهاست که قانونی درباره بازپس‌گیری آنها اقدام کرده‌ایم. اموال موزه ریاست‌جمهوری هم به همین شکل پیگیری خواهد شد. هدایایی که به روسای‌جمهوری داده می‌شود طبق مصوبه موجود اگر سقف ارزش آن از یک حد تعیین شده بیشتر باشد در موزه هدایای روسای‌جمهور نگهداری می‌شود و هیچ وزیر یا رییس‌جمهوری نمی‌تواند این اموال را در تصرف خود داشته باشد مگر اینکه این مصوبه لغو شود که در این صورت هم از تاریخ لغو مصوبه به بعد تصرف این اموال قانونی است.

✎ آیا رییس‌جمهوری «مناظره» با آقای احمدی‌نژاد را می‌پذیرد؟ آقای روحانی و آقای احمدی‌نژاد در یک جایگاه و یک منزلت نیستند؛ در عین حال، قطعاً دولتمردانی در دولت یازدهم هستند که بتوانند با ایشان مناظره کنند. البته مناظره باید کاملاً قانونی و بر اساس راستی باشد. اینکه یک طرف مناظره آمارسازی کند یا از جاده راستگویی منحرف شود مناظره نیست. ما از شفاف‌سازی بر خصوص هر ابهام یا اتهامی استقبال می‌کنیم اما مناظره تنها به شرط «راستگویی» قابل برگزاری است. آقای احمدی‌نژاد به جای اینکه نامه‌نگاری کند اگر انصاف دارد باید در پیشگاه الهی استغفار کند و در پیشگاه مردم معذرت‌خواهی. ضربه‌ای که در هشت سال گذشته به کشور وارد شده است باور کردنی نیست. غلظت خسارت‌های وارد شده به کشور به سختی قابل جبران است. این خسارت‌ها هم به لحاظ مالی و مادی است هم حیثیتی و معنوی، بنابراین چاره منصفانه‌ای جز استغفار و عذرخواهی وجود ندارد.

ادامه از صفحه ۵

روند انتخاب نامزد ایران

در درصد درآمدهای نفتی جهت پشتوانه اقتصادی کشور کم می‌کردیم، در حال حاضر ۷۰ درصد از وابستگی‌های اقتصادی به درآمدهای نفتی کاهش پیدا می‌کرد و می‌توانستیم به‌طور تقریبی از منطقه آسیب‌پذیر عبور کنیم. این طرح‌ها و برنامه‌هایی بوده است که باید محقق می‌شد. بنده معتقدم چنانچه مشکلات امروز این صنعت در سطوح بین‌المللی کاهش پیدا کرد و ما به وضعیت قبل خود بازگشیم، نباید دوباره مرتکب این اشتباه شویم و باید هر سال وابستگی خود به درآمدهای نفتی را کاهش دهیم. درغیراین‌صورت این نقطه ضعف، همواره ادامه پیدا خواهد کرد و سایر کشورها به جهت اعمال فشار بر ایران می‌توانند در هر برهه زمانی از ضعف ما استفاده کرده و کشور را تحت فشار قرار دهند. در این دوره برای مقابله با تحریم‌ها دو راه در حال انجام است؛ یکی دوزدن تحریم‌هاست که باید تا حد امکان راه‌های دوزدن تحریم‌ها را شناسایی و

ادامه از صفحه اول

چالش‌های محاکمه احمدی‌نژاد

با وصف گزارش رییس مجلس به رییس قوهقضاییه درخصوص تخلفات رییس‌جمهور باید دید نخست شیوه رسیدگی به این اتهامات چگونه و در چه مرجعی است و سپس به قوانین مربوطه اشارهای گذرا کرد. برابر ماده ۱۹ قانون وظایف و اختیارات رییس‌جمهور، هرگاه رییس‌جمهور تخلفاتی انجام دهد و این تخلفات مربوط به وظایفش باشد، مرجع رسیدگی به تخلفات اعلامی از ناحیه رییس‌جمهور دیوانعالی کشور است اما در مورد جرایم عادی محاکمه رییس‌جمهور در دادگاه‌های عمومی دادگستری استان تهران خواهد بود که با اطلاع رییس مجلس صورت می‌گیرد، به صراحت تبصره ذیل این ماده در هر کدام از اتهامات نامبرده رسیدگی مستقیماً به‌وسیله دادگاه انجام گرفته و دادسرا حق دخالت ندارد البته این ماده مربوط به زمانی است که رییس‌جمهور در مصدر کار است حال که احمدی‌نژاد در پست ریاست‌جمهوری نیست از آنجایی که به فرمان مقام‌عظم‌رهبری به عضویت مجمع تشخیص مصلحت نظام منصوب شده است برابر ماده ۴ اصلاحی قانون تشکیل دادگاه‌های عمومی و انقلاب، رسیدگی به اتهامات اعضای مجمع تشخیص مصلحت نظام در صلاحیت دادگاه کیفری استان تهران است و در این مورد دادگاه با حضور سنغفر عضو آن تشکیل می‌شود. در این گزارش رییس مجلس به رییس قوهقضاییه، رییس‌جمهور سابق مستند به ماده ۵۷۶ قانون مجازات اسلامی از مقام خود سوءاستفاده کرده و از اجرای امور کتبی دولتی و اجرای قوانین مملکتی جلوگیری و مستند به این ماده به انضصال از خدمات دولتی از یک تا پنج سال محکوم خواهد شد. مصافا اینکه برابر ماده ۵۹۸ قانون مجازات اسلامی که مربوط به تعذبات مأموران دولتی نسبت به دولت است اموال متعلق به سازمان‌ها و موسسات دولتی را مورد استفاده غیرمجاز قرار داده و در محکم مصرف غیرقانونی است هر چند به نفع خود قصد مملکت نداشته است که باید علاوه بر جبران خسارات وارده و پرداخت اجرت‌المثلش به دیگر مجازات‌های مندرج در این ماده هم محکوم شود. آنچه در گزارش رییس مجلس به قوهقضاییه آمده ممکن است بعضا ناشی از عملکرد مجموعه هیات دولت باشد که مصداق ماده ۱۵۹ قانون مجازات اسلامی است که موضوع را روشن کرده است. با این تکلیف هرگاه

به‌امر غیرقانونی یکی از مقامات رسمی جرمی واقع شود امر و مامور به مجازات مقرر در قانون محکوم می‌شوند لیکن ماموری که امر امر را به علت اشتباه قایل قبول و به تصور اینکه قانونی است اجرا کرده‌باشد مجازات نمی‌شود. محمود احمدی‌نژاد در طول هشت سال ریاست‌جمهوری دست به اعمالی زد که تبعات آن منجر به وضعیت فعلی شد که در گزارش صد روزه رییس‌جمهور برده از گوشه‌هایی از آنچه بر مردم رفت، بالا زده شد. خزانه‌ای خالی، دولتی بدکار، کارخانه‌های تعطیل، جامعهای بیکار، با تورم بالای ۴۰ درصد. قوهقضاییه در پیچ تند تاریخ باید به این قضیه رسیدگی کند که چگونه می‌توان با چنان قانونی آن هم در جایگاه قانون و مچری و ناظر آن دست به جرائم اقاماتی زد که دو قوه یعنی قوه مقننه به‌عنوان گزارش‌دهنده و قوهقضاییه به‌عنوان رسیدگی کننده در این آزمون سخت پاسخگوی تاریخ باشند. رییس‌جمهور سابق حتی به اصول اولیه دادرسی یعنی حضور در دادگاه اعتنا نمی‌کند؛ موضوعی که برابر ماده ۱۸۱ قانون آیین دادرسی کیفری هرگاه متهم بدون عذرموجه در دادگاه حاضر نشود و وکیل هم نفرستد دادگاه را مواجه با دستور جلب کرده است که این خود چالشی سخت برای دادگاه رسیدگی کننده به اتهام است تا مجبور شود برای نخستین‌بار در تاریخ دستور جلب رییس‌جمهور سابق را صادر کند و اگر غیر از این باشد برابر اصول ۱۹ و ۲۰ قانون اساسی که همه افراد را در مقابل قانون یکسان می‌داند چه پاسخی به مردم بدهد؟ شاید این آخرین ایستادگی در مقابل قانون از ناحیه رییس‌جمهور سابق باشد.

معلولان و وظیفه اخلاقی و قانونی ما

وظیفه قانونی، اخلاقی و انسانی ماست که زمینه را برای برخورداری آنان از حقوقشان و بهره‌گیری از فرصت‌های برابر فراهم کنیم. گردشگری معلولان در دنیا مقوله شناخته‌شده‌ای است. سازمان جهانی گردشگری، چند ماه پیش با صدور بیانیه‌ای خواستار توجه بیشتر کشورهای جهان به گردشگری معلولان شد.

در این بیانیه از کشورهای مختلف جهان خواسته شده بود با مینا قراردادن کنوانسیون ۲۰۰۷ سازمان ملل متحد شرایط لازم را برای بازدید معلولان، از جاذبه‌های گردشگری با رانندازی مسیرهای خاص، استفاده از اتومبیل ویژه حمل معلولان و ارایه امکانات خاص در فرودگاه‌ها، فراهم کنند تا این افراد نیز بتوانند مانند دیگر انسان‌ها از امکانات گردشگری بهره‌برند.

یکی از فعالیت‌های سازمان برای معلولان، مناسب‌سازی مراکز میراث فرهنگی، موزه‌ها و مراکز گردشگری است. همکاران من، آمادهمسازی موزه‌ها برای حضور کودکان و معلولان را در دستور کار خود قرار دادند. ما برای مناسب‌سازی فضاهای فرهنگی باید از تجربه‌های جهانی هم استفاده کنیم. پیش از ما در برخی از کشورها این توجه‌ها شروع و منجر به نتایجی نشده است. باید تجربه‌های موفق آنان را مطالعه کنیم و ببینیم که چگونه می‌توانیم از آن استفاده کنیم. همه این فعالیت‌ها و برنامه‌ریزی‌ها وقتی موثر خواهد بود که خود معلولان و نهادهای مرتبط با آنان در موضوع دخالت داشته باشند. شاید فراهم‌کردن زمینه حضور معلولان در این نوع تصمیم‌گیری‌ها مهم‌تر- از اقدامات فیزیکی و نقطه شروع تحولات مهم‌تر و جدی‌تر در راستای احقاق حقوق معلولان باشد.